

BIJLAGE 2 DENKRICHTINGEN

In deze bijlage worden de beleidsmaatregelen beschreven die onderdeel van de Conserverende en Innoverende denkrichtingen uitmaken. De beoordeling op doelbereik in hoofdstuk 6 is gebaseerd op deze tabel. De groen gearceerde maatregelen zijn overgenomen in de ontwerp Omgevingsvisie.

	Opgave	Conserverende denkrichting	Innoverende denkrichting	Opmerkingen
Wonen in Lisse	Woonopgave	<ul style="list-style-type: none"> Nieuwbouw moet passen bij het dorps karakter van Lisse, inclusief innovatieve en kleinere (betaalbare) woonvormen. Nieuw concept Geestwater Dever-Zuid (~450 woningen). 	<ul style="list-style-type: none"> Hoogbouw realiseren op plekken waar dit kan. Bedrijventerreinen worden getransformeerd naar woongebieden. Nieuw concept Geestwater Dever-Zuid (~450 woningen). Inrichten van kernwinkelgebied en functiemenging in aanloopstraten toestaan, waaronder wonen (bv. appartementen), werken/ondernemen, verblijf en vermaak. Inzetten op meer doorstroming van senioren naar kleinere woningen en appartementen. 	
	Leefbaarheid en gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> Infrastructuur wordt meer gericht op voetgangers. Inzetten op levenslang bewegen door de sportvoorzieningen te behouden en de openbare ruimte beweegvriendelijk te maken (o.a. door vitaliteitsroutes). 	<ul style="list-style-type: none"> Infrastructuur wordt meer gericht op voetgangers. Inzetten op levenslang bewegen door de sportvoorzieningen te behouden en de openbare ruimte beweegvriendelijk te maken (o.a. door vitaliteitsroutes). Voorzieningenniveau op vergrijzing aanpassen: dagelijkse boodschappen en zorgvoorzieningen moeten op loopafstand van ouderen bereikbaar zijn. Inzetten op een wijkgerichte aanpak. 	
Klimaatadaptatie en water	Water	<ul style="list-style-type: none"> Afkoppelingsopgave voor oppervlakken boven 500 m². Faciliteren maatregelen Hoogheemraadschap. 	<ul style="list-style-type: none"> Afkoppelingsopgave voor oppervlakken boven 100 / 250 m². Stimuleringsprogramma vergroening tuinen. Wadi's in gebouwde omgeving realiseren. Het actief verhogen van het waterbergend vermogen van de openbare ruimte door aanleg plantsoen onder straatniveau en klimaatadaptieve maatregelen infrastructuur. Optimaliseren van waterketen door uitslaan van hemelwater richting boezems en stimulatie van Hoogheemraadschap om pieken op te vangen. 	Vergroening en afkoppelen worden wel genoemd, maar niet zo specifiek als hier.

		<ul style="list-style-type: none"> • Hoogheemraadschap activeren om overstromingsrisico te verlagen naar eens in 500 jaar. 		
	Hittestress	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Focus op ventilatie en gebruik isolerende materialen bij nieuwbouwprojecten en op positionering gebouwen t.a.v. schaduw en wind. • Inzetten op maximaal kroonvolume van bomen om schaduw te creëren. 	Isolatie alleen genoemd ihkv warmtetransitie
	Droogte en bodemdaling	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren maatregelen Hoogheemraadschap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eisen stellen aan waterverbruik van verpacht land. 	
Duurzaamheid	Energietransitie	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame opwek langs bestaande infrastructuur. • Datgene opwekken wat Lisse verbruikt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vormvrij duurzame opwek stimuleren in openbare ruimte en op particuliere gronden. • Zoveel mogelijk proberen op te wekken en daardoor een bijdrage leveren voor en aan andere gemeentes. 	<p>“Momenteel zoeken we naar de wijze waarop we de doelstelling [klimaatneutraal] gaan realiseren”</p> <p>Duurzame mobiliteit wordt wel genoemd</p>
	Transitievisie Warmte	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen van de Transitie Visie Warmte en hierin geen wijken aanwijzen voor 2030 die onderzocht worden hoe van het gas af te gaan. • Zolang er geen wettelijk kader is, is de rol van de gemeente informierend. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor 2030 enkele wijken aanwijzen waar onderzocht wordt hoe van het gas af te gaan. • Terwijl er nog geen wettelijk kader is, probeert de gemeente zoveel mogelijk inwoners te stimuleren te verduurzamen en van het gas af te gaan. 	
	Circulaire economie	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren van bovengemeentelijke ontwikkelingen. • Bij inkoop en aanbesteding van werken milieu voetprint mee laten wegen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren verkleinen van reststromen door streven naar volledige ketenbeheersing van grondstoffenstromen in bouw en afvalverwerking. • Bij inkoop en aanbesteding van werken milieu voetprint mee laten wegen inclusief de verwijderings- en opruimkosten. 	36) Ze noemen het een “(breed gedefinieerde) milieu footprint”
	Verduurzaming bollenteelt	<ul style="list-style-type: none"> • Positie behouden als het centrum van de bloembollensector, op het gebied van kennis en expertise én toeristisch gebied. • Stimuleren van beperken van gebruik gewasbeschermingsmiddelen. • Faciliteren van bovengemeentelijke ontwikkelingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Positie versterken als het centrum van de bloembollensector, op het gebied van kennis en expertise én toeristisch gebied. • Inzetten op overgang naar een circulaire en 100% emissieloze en residuvrije teelt en verbetering milieukwaliteit. • Proactieve rol transitie naar verduurzaming bollenteelt als gemeente. 	
Natuur	Biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt aanbrengen van basisgroen in buitengebied. • Beperkt aanbrengen van basisgroen in buitengebied. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verhogen van de biodiversiteit door onder meer toepassen van hagen, kruidenrijke akkerranden en natuurvriendelijke oevers. • Versterken van natuurwaarden (weidevogels, uitdiepen watergangen, natuurvriendelijke oevers) 	Toevoeging OV: “We stellen bij nieuwbouw en herontwikkelingen natuurinclusiviteit als een van de voorwaarden.”

		<ul style="list-style-type: none"> • Versterken waarde als natuurgebied in combinatie met vernatting en tegengaan bodemdaling. • Geen eisen voor herontwikkeling / nieuwbouw. • Bomennorm handhaven. 	<ul style="list-style-type: none"> • en inspelen op vaker optreden van droogte in weidegebied. • Versterken waarde als natuurgebied in combinatie met vernatting en tegengaan bodemdaling. • Woningen en tuinen worden natuurinclusief ontwikkeld (ruimte bieden voor planten en dieren). • Bomennorm handhaven en norm aantal bomen vervangen door norm kroonvolume. • De natuur binnen de bebouwde kom halen, waarbij inzetten op maximale biodiversiteit en gevarieerdheid van streek en gebiedseigen vegetatie (kleurrijk Lisse het hele jaar rond met behulp van biodiversiteit). 	<p>52) Niks over bomennorm maar wel over aanplanten van bomen (zie opmerking hieronder over openbaar groen)</p>
Openbaar groen		<ul style="list-style-type: none"> • Blijven werken aan kwaliteitsverbetering bestaande en nieuwe woongebieden, inclusief voldoende groen binnen 300 meter (t.b.v. ontmoeting, beweging, biodiversiteit, tegengaan hittestress, waterberging). • Enkele grote groene plekken hebben de voorkeur boven meerdere kleine. • Inzetten op onderhoudsarm, natuurvriendelijk beheer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Richtlijnen openbaar groen worden als harde contractvoorwaarde opgenomen bij (her)ontwikkelingen en ontwikkelingen die door gemeente zelf getrokken worden. • Inzetten op onderhoudsarm, natuurvriendelijk en op bio en vegetatie diversiteit gericht beheer. 	<p>OV: thematisch programma groenstructuren, zoeken naar ruimte voor grote bomen en robuuste laanstructuren</p> <p>57) "Uitgangspunt is dat de hoeveelheid groen bij 'stedelijke' herontwikkelingen ten minste gelijk blijft (maar bij voorkeur toeneemt)"</p>
Landschap en recreatie	Landschap	<ul style="list-style-type: none"> • Streven naar verbeteren ruimtelijke kwaliteit bollengebied en versterken gebiedskarakteristieken (coulissenlandschap). • Weidelandschap Lisserpoelpolder en Hellegatpolder openhouden, verrommeling tegengaan. • Doorzetten van het opruimen van oude kassen in buitengebied. • Creëren van een aantrekkelijke dorpsrand in de Rooversbroekpolder, met ruimte voor waterberging, recreatie en natuur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzetten op verbeteren ruimtelijke kwaliteit bollengebied en versterken gebiedskarakteristieken (coulissenlandschap). • Weidelandschap Lisserpoelpolder en Hellegatpolder openhouden, verrommeling tegengaan. • Actief landschapsverrommeling tegengaan. • Het noordelijk deel van de Rooversbroekpolder als gebied aanwijzen waarbinnen gezocht kan worden naar een plek voor bedrijven. Bedrijventerrein wordt landschappelijk ingepast. 	
	Cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> • Dorps karakter blijft behouden, identiteit als bloemendorp meer nadrukkelijk naar voren laten komen. • Cultureel erfgoed / monumenten blijven behouden. • Centrum behoudt zijn huidige functie als winkelgebied. 	<ul style="list-style-type: none"> • Door intensivering van de gebruiksruimte wordt het karakter van Lisse gevarieerder. • Cultureel erfgoed / monumenten worden versterkt. • Centrum transformeren naar compacte ontmoetingsplek met allure, met winkelen, leisure, recreatie en uitgaan. 	<p>71) "Samen met ... streven we waar nodig naar toekomstgerichte functies van het erfgoed"</p>

	Recreatie	<ul style="list-style-type: none"> Behouden en waar mogelijk versterken van het erfgoed, de cultuurhistorisch-landschappelijke waarden en de natuurwaarden, alsmede de recreatieve beleving hiervan (inclusief rustplekken/faciliteiten voor minder mobiele mensen). Benutten van recreatieve potenties van landschappelijke en cultuurhistorische waarden voor Lissers en bezoekers (bv. B&B). 	<ul style="list-style-type: none"> Waar mogelijk versterken van de ruimtelijke en economische relaties van de Recreatieve zone met het dorp (bv. wandelroutes). Uitbreiden van recreatieve functie buitengebied, met toevoegen van wandel-, kano- en eventueel fietsroutes, met respect voor de natuurwaarden, met nieuw toeristisch overstappunt. Ruimte bieden voor kleinschalige campings en B&B's. De periode in het jaar dat het bollengebied bezocht wordt door toeristen wordt verlengd. Benutten van recreatieve potenties van landschappelijke en cultuurhistorische waarden voor Lissers en bezoekers (bv. B&B). 	
Economie en bedrijven	Centrum	<ul style="list-style-type: none"> De huidige indeling van de binnenstad blijft ongewijzigd. Behouden van het onderscheidend voorzieningenniveau, met kwaliteitswinkels die een regionale aantrekkingskracht hebben. 	<ul style="list-style-type: none"> Het winkelgebied in de binnenstad wordt geconcentreerd door de verhuizing van winkels in aanloopstraten naar het kernwinkelgebied te stimuleren. Naast detailhandel ook andere functies mogelijk maken die voldoende aanloop genereren, zoals horeca en (andere) nieuwe toeristisch-/recreatief-economische functies. Culturele activiteiten en evenementen toestaan. Langer verblijf mogelijk maken en meer kwaliteitswinkels aantrekken. Het centrum als aantrekkelijke regionaal verblijfsgebied. 	
	Bedrijventerreinen en kantoren	<ul style="list-style-type: none"> Wonen en werken blijven gescheiden. Geen verhuizing van bedrijventerreinen. Faciliteren uitbreiding bedrijven mits bijgedragen wordt aan realiseren van verduurzaming en vergroening en waar nodig (ruimtelijke) kwaliteitsverbetering. 	<ul style="list-style-type: none"> Verandering van bedrijvenlocaties in/nabij woongebieden naar een aantrekkelijk woongebied, zoals Meerzicht. Onderzoeken of ook bedrijventerrein Dever geleidelijk kan veranderen naar woongebied, mede afhankelijk van de komst van een nieuwe (oost-west) wegverbinding. Stimuleren van uitplaatsing van bedrijven. Het noordelijk deel van de Rooversbroekpolder als gebied aanwijzen waarbinnen gezocht kan worden naar een plek voor bedrijven. Bedrijven met een hoge milieucategorie, veiligheidsrisico's en/of veel vrachtverkeer - vanuit het oogpunt van gezondheid - stimuleren hun bedrijfsvoering aan te passen dan wel een andere locatie te zoeken. Inzetten op concentratie van bedrijventerreinen. 	<p>'Lisse-Zuid'</p> <p>Concentratie (92) = 'clustering van bedrijvigheid'</p> <p>Verduurzamen van bedrijventerreinen in OV niet verbonden aan uitbreiding, maar algemene eis</p>

Mobiliteit	Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> Huidige focus op bereikbaarheid per auto blijft gehandhaafd en gebruik van openbaar vervoer wordt gestimuleerd. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op verbetering bereikbaarheid te voet, fiets en ov, bijvoorbeeld door autoluwe straten in centrum, stroomlijning fietspaden, fietsparkeervoorzieningen, verdichten busnetwerk en HOV-verbinding. Zorgen voor een goede verbinding met Lisserbroek door nieuwe ontsluiting tussen Lisserbrug en 2e Poellaan. Inzetten op nieuwe wegverbinding (oost-west). Verbeteren ontsluiting woongebieden met het openbaar vervoer, o.a. naar scholen in de regio. 	
	Modal split	<ul style="list-style-type: none"> Parkeernorm behouden door realisatie van nieuwe parkeergarages. 	<ul style="list-style-type: none"> Parkeernorm differentiëren door nieuwe parkeerplekken aan de randen van Lisse. Alternatieven voor vervoer richting centrum ontwikkelen. Aandacht voor fietsparkeren. 	<p>99) OV: nieuw parkeerbeleid (incl. parkeernormen en parkeerregulering), gericht op het bevorderen van duurzame mobiliteit</p> <p>100) Treinstation Lisse heropenen en de bus</p>
	Verkeersveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Scheiding van fiets- en autorijstroken, met name bij schoolroutes. 	
Milieueffecten	Luchtkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Luchtkwaliteit verbeteren door verminderen vrachtverkeer. 	
	Geluidsoverlast	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geluidsoverlast verminderen door verminderen vrachtverkeer en evenementen Keukenhof en boerenfeesten. 	
	Lichthinder	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	
	Geurhinder	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	
	Externe en sociale veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	
	Grondwater	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	
	Bodemkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen concrete maatregelen, toetsing aan wettelijke kaders. 	

